

ת"פ 44387/12/14 - דני יפרח נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 44387-12-14 מדינת ישראל נ' יפרח
תיק חיצוני: 2013/_383177__

בפני	כבוד השופט איתן קורנהאוזר
המבקש	דני יפרח
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

בפניי בקשה לחיוב המשיבה בפיצויים, לפי סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

רקע

1. כנגד המבקש הוגש כתב אישום בגין עבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין וכן עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 27.8.2013, בסמוך לביתו במושב תירוש, תקף המבקש שלא כדין את ו' ק (להלן: "**המתלונן**"), בכך שבמהלך ויכוח ביניהם הרים מוט ברזל והיכה את המתלונן באיזור הבטן והחזה. בהמשך, הרים המבקש את חפירה ואיים על המתלונן בפגיעה שלא כדין בגופו. למתלונן נגרמו שריטה באזור ביטנו וכף ידו.

בשל כפירת המבקש במיוחס לו, נשמעו ראיות. במהלך פרשת התביעה, נשמעו עדות המתלונן; עד ראייה בשם מוחמד אבו רג'ב (להלן: "**מוחמד**"); עדויות השוטר מאי תבורי (להלן: "**השוטר מאי**") והשוטר ישראל אבגי (להלן: "**השוטר ישראל**"). במהלך פרשת ההגנה העיד המבקש בעצמו.

בית המשפט בחן את הראיות, והורה על זיכוי המבקש.

2. המבקש טען כי בעניינו מתקיימות שתי העילות הקבועות בסעיף 80 לחוק העונשין. לגבי הראשונה, לפיה לא היה יסוד להאשמה, טען לריבוי גרסאות שונות לחלוטין בראיות התביעה, לזיכוי המוחלט, וכן למחדלי חקירה. אשר לעילה השנייה, טען המבקש לסבל רב ובושה גדולה שהסב לו ההליך הפלילי, ונרמז לו לקשיים רבים בעסקי החקלאות, זאת לצד מתחים בקרב צוותי העבודה שלו. לטענתו, בשל כתב האישום נפגע קשות שמו הטוב בקרב עובדים רבים בתחום החקלאות, שהינם לרב עובדים פלשתינאים. בנוסף, נגרמו למבקש מתחים בתא המשפחתי, גירושים לא קלים וכן ימים קשים שחוו בנותיו כתוצאה מדיונים רבים אליהם נאלץ להגיע ופגעו בהסדרי הראייה. פגיעה נוספת אותה ציין

המבקש היא הוצאות הגנה הכוללות שכר טרחת עורך דין וכן ימי דיונים בהם נאלץ לשכור את שרותי אנשי מקצוע בתחום עבודתו, על מנת להמשיך להפעיל את צוותי העבודה.

3. המשיבה טענה, בתגובתה לבקשה, כי הראיות שהונחו בפניה עובר להגשת כתב האישום עמדו במבחן הסיכוי הסביר להרשעה, ללא הבדל משמעותי בין הראיות השונות, שלא כפי שהיתגלה במהלך שמיעת הראיות. בנוסף, טענה המשיבה כי לא התקיימו מחדלי חקירה בתיק זה. לגבי הנזקים להם טען המבקש במסגרת "נסיבות אחרות" המצדיקות פיצוי, טענה המשיבה כי טיעוני המבקש לקוניים, מעורפלים וכלליים. עוד טענה המשיבה כי המבקש לא צירף ראיות לביסוס טיעונו. לפיכך, עתרה לדחיית הבקשה.

דין והכרעה

4. להלן אתייחס לכל אחת מהעילות להם טען המבקש, תוך יישום הפסיקה הרלוונטית.

היעדר יסוד להאשמה

על מנת שניתן יהיה לומר כי לא היה יסוד להאשמת המבקש, יש לבחון האם היה בחומר החקירה, אשר עמד לנגד עיני התביעה עובר להגשת כתב האישום, כדי לשכנעה כי קיים סיכוי סביר להרשעת הנאשם בבית המשפט, כפי שסיכם זאת כב' השופט מלצר:

"המבחן הנדרש לקיומה של העילה הראשונה שמכוחה ניתן 'להפעיל' את סעיף 80 לחוק העונשין (דהינו שמישזוכה - לא היה יסוד לאשמתו), הוא מבחן 'התובעה סביר' ו'הסיכוי הסביר להרשעה'. בהתאם לאמת מידה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי האם לנוכח התשתית הראייתית שהיתה המונחת בפניה התביעה, היה תובע סביר וזהו הירמגי עלמס קנה שיש מקום להגשת כתב אישום... הנה כי כן, על מנת להיכנס לקטגוריה של העילה הראשונה המצדיקה פיצוי והחזר הוצאות, יש צורך להוכיח כי כתב האישום הוגש מבלי שהיה לו בסיס כלשהו, או שהיסוד להאשמה היה רעוע ביותר... מדובר איפוא בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר, או אי סבירות מהותית ובולטת... בהכרעו בנושא זה - בית המשפט יתן דעתו לכלל הנסיבות, לרבות אלו הנוגעות לחקירה, להתנהלות התביעה ולהליך המשפטי עצמו. בית המשפט יתחשב בהקשר לקיומה של העילה האמורה, גם באופן זיכוי של המבקש במשפט, לשלב בו זוכה ולהנמקות שניתנו בהחלטות לעצור את הנאשם עד תום ההליכים נגדו ובהארכות המעצר שניתנו לגביו. מטבע הדברים התממשות עילה זו צפוי להיות נדיר (לפחות יש לקוות שאכן זה הוא המצב)" [ע"פ 5097/10 בוגנים נ' מ"י (15.1.2013), (להלן: "ענין בוגנים"), פסקה 18].

ועוד הוסיפה הפסיקה והדגישה כי:

"הבחינה הנעשית בהתבסס על יסוד זה הינה בחינה אובייקטיבית, ואמת המידה הננקטת הינה אמת מידה של סבירות, ואולם על מנת להוכיח כי לא היה יסוד להאשמה, אין די בחוסר סבירות סתם אלא יש להראות "מצב קיצוני של אי-סבירות

5. נסיבות המקרה הנדון מעלה כי אין מדובר באחד המקרים בהם התשתית הראייתית שהיתה מונחת בפני התביעה, אמורה היתה להוביל למסקנה כי אין מקום להגשת כתב האישום. מדובר בחומר חקירה הכולל את הראיות הבאות: שתי הודעות של המתלונן; הודעה של מוחמד; הודעתו של המבקש; ציון הבחנה בסימן חבלה מתחת לחזהו של המתלונן על ידי השוטר מאי שגבה את הודעתו; תעודה רפואית; דו"ח פעולה.

למעשה, הסתירות המהותיות (בשונה מהבדלים האמורים להתברר בבית המשפט), אליהן היפנה בית המשפט בהכרעת הדין, עלו לראשונה במהלך הדין. מדובר בשתי סוגיות עיקריות: הראשונה - שאלת הכלי באמצעותו הותקף המתלונן. בשונה מעדות המתלונן, אשר חזר בבית המשפט על הודעתו במשטרה, ולפיו המבקש תקף אותו באמצעות מוט ברזל בחזהו ולאחר מכן איים עליו בהנפת את חפירה, העד מוחמד העיד בצורה שונה. בהתאם לעדות עד הראיה מוחמד, המבקש היכה את המתלונן באזור החזה באמצעות כף חפירה (עמ' 10 ש-6 לפרוט'). מדובר בתאור שונה של כלי התקיפה, כאשר בהתאם לעדות מוחמד בבית המשפט, אחז המבקש תחילה במוט ברזל ורק בהמשך הניף את כף החפירה באמצעותה תקף את המתלונן (עמ' 10 ש-6 לפרוט'), כך שאין מדובר בהגדרה שונה לאותו כלי תקיפה. שוני מהותי זה עלה לראשונה בבית המשפט. בהודעתו במשטרה, העיד מוחמד כי המבקש תקף את המתלונן באמצעות מוט הברזל, ולאחר מכן הניף כף באמצעותה איים עליו, זאת באופן דומה להודעתו של המתלונן במשטרה.

יש לציין, כי לא נעלם מעיני השוני בין גרסת המתלונן במשטרה ובבית המשפט לבין גרסתו בשטח כפי שנכתבה בדו"ח הפעולה של השוטר ישראל, לפיו המתלונן טען שהותקף באמצעות את חפירה. מדובר בגרסה הנכתבת על ידי שוטר בשטח, בלא גביה באופן מדובר בהתאם לסדרי הדין, בלא שהמתלונן שמע את שנכתב ואישר את הכתוב בחתימת ידו, ומכאן שהמשקל שיש לתת לגרסה זו הוא מצומצם. הדבר מקבל משנה תוקף כאשר גרסת המתלונן ועד הראיה מוחמד נגבו מיד בסמוך לאחר מכן, בהתאם לסדרי הדין, בתחנת המשטרה, והתקבלו שתי גרסאות המחזקות ומאששות זו את זו.

הסוגיה השניה שהביאה לזיכוי המבקש, היא תיאור אופן התרחשות האירוע. בעוד המתלונן טען כי המבקש תקף אותו בחזהו באמצעות מוט ברזל, המתלונן משך מידי את המוט, זרק אותו, ורק בשלב זה המבקש אחז באת חפירה, העיד מוחמד כי המבקש אכן נטל מוט ברזל אך השליך אותו בעצמו, ובהמשך אחז באת החפירה (ראו בפרוט סעיף 4 להכרעת הדין). לעומת תיאור בעייתי זה, עיון בשתי הודעות המתלונן במשטרה וכן בהודעתו של מוחמד, מעלה כי בכל הודעות אלה נמסר תיאור דומה של האירוע, ולפיו המבקש תקף את המתלונן במכה באמצעות מוט הברזל, השליך את המוט בעצמו, ולאחר מכן אחז באת החפירה (ראו את שתי הודעות המתלונן ואת הודעתו של מוחמד במשטרה).

אשר למיקום הפגיעה במתלונן - מוחמד העיד בהודעתו במשטרה כי מדובר במכה בבטן, ואילו המתלונן העיד כי הוכה בחזה. השוטר מאי תיאר כי הבחין בסימן חבלה טרי של פגיעה "מתחת לחזה", ואילו התעודה הרפואית תיארה שריטה "באזור הבטן". הבדלים אלה אינם מהותיים וניתנים להסבר במהלך ניהול התיק, כאשר מדובר באיזורים סמוכים.

טיעון ב"כ המבקש לגבי "מחדלי חקירה" המתייחסים בעיקר לצילום החבלה שלא הוצג, אינם בעלי משמעות רבה כפי שנטען. עדותו של השוטר מאי מוצאת אישוש בתעודה הרפואית שניתנה יום לאחר

האירוע, וודאי שלא מצאתי מקום לפקפק במהימנות עדותו.

6. ב"כ המבקש טען כי המבקש זוכה "זיכוי מוחלט", זאת בשונה מזיכוי מחמת הספק. בשל המשקל שיש לייחס לאופי הזיכוי בעת בחינת שאלת פסיקת פיצוי, נטען כי זיכוי המבקש משפיע על קבלת הבקשה. אין בידי לקבל טיעון זה. כל שצוין על ידי בית המשפט הוא כי עולה "למעלה מספק סביר באשר למיחוס לנאשם" ולא מעבר לכך. אין מדובר בזיכוי מוחלט ומלא, אלא התעורר למעלה מספק סביר. ודאי שלא ניתן לטעון, כי לא נותר ספק באשר באחריות המבקש ביחס לעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, בהתבסס על כל הראיות שפורטו לעיל. המבקש זוכה מכתב האישום מחמת הספק הסביר שהתעורר [ראו את התייחסות בית המשפט העליון לגבי זיכוי מחמת הספק: **"זיכוי מחמת הספק בדרך כלל משמיע שאין מתקיימת החלופה הראשונה של סעיף 80(א) 'שלא היה יסוד לאשמה'"** (ע"פ 5140/05 משה זגורי נ' מדינת ישראל, (24.6.2007), פסקה י' בפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין)].

7. לנוכח כל האמור לעיל, אני קובע כי המשיבה נהגה בסבירות בעת הגשת כתב האישום, וכן שלא נפלה טעות בעצם הגשת כתב האישום, כזו העונה על הגדרות הפסיקה של "אי סבירות בולטת", "זדון", "חוסר תום לב" או "רשלנות חמורה ביותר". לפיכך, לא התקיימו יסודות עילת היעדר היסוד להאשמת המבקש.

נסיבות אחרות המצדיקות מתן הפיצוי

8. עילה זו למתן פיצוי, נותרה עמומה במידה מסוימת, תוך מתן אפשרות לבית המשפט להפעיל שיקולים שונים בכל מקרה ומקרה, באמצעות שימוש בעקרונות של צדק ושל מדיניות משפטית ראויה. לצד זאת, נקבעו שלוש קטגוריות של נסיבות לשם הכוונת שיקול הדעת: הליכי המשפט עצמם; אופי וטיב הזיכוי; נסיבות אישיות של הנאשם החיצוניות למשפט [ע"פ 4466/98 **דבש נ' מדינת ישראל**, פ"ד (3) 73, (2002)]. מבחני משנה נוספים התייחסו להתנהגות המשטרה והתביעה באופן רשלני, סוג העבירה, והעונש לו היה הנאשם צפוי אלמלא זוכה [ע"פ 1442/12 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (26.2.2013), פסקה 6 בפסק דינו של כב' השופט עמית].

לגבי הנסיבות האישיות של הנאשם, החיצוניות למשפט, הרי שלכל נאשם ועצור נגרמים נזקים. הטלת פיצויים בגין נזקים אלה, עלולה להקשות על ישום האינטרס הציבורי שבהבאת עבריינים למשפט, ומכאן שבלא הצגת נזקים חריגים ויוצאי דופן - אין לפסוק פיצויים:

"...אכן, המערער הוא צעיר ומעצרו גרם לו נזקים, אך בהתאם להלכה הפסוקה אין

בנזקים שאינם חריגים או יוצאי דופן בזיקה להליך המעצר כדי להצדיק פסיקת פיצויים מכוח סעיף 80 לחוק העונשין

[ע"פ 1042/13 עובדיה קקון נ' מדינת ישראל (25.6.2014), פסקה 12 בפסק דינו של כב' השופט דנציגר].

בית המשפט צריך לבחון עילה זו במבט על, תוך התחשבות במכלול השיקולים, לרבות השיקולים הציבוריים **"בצורך שלא להביא להרתעת יתר של התביעה מלהעמיד אדם לדין מקום שנאספו ראיות מספיקות להגשת כתב אישום... מושג-מפתח לענין העילה השניה הוא לפיכך 'העוול' שנגרם לנאשם שזוכה - בהסתכלות כוללת"** (ענין בוגנים, פסקאות 19-20 לפסק דינו של כב' השופט מלצר).

9. בחינת המקרה הנדון, בטרם התייחסות פרטנית לטיעוני המבקש, מעלה כי חקירת המקרה על ידי המשטרה וכן ניהול ההליך על ידי התביעה, בוצעו באופן ראוי, כאשר כתב האישום הוגש לבסוף בהתאם לראיות שקשרו את המבקש למיוחס לו. בנוסף, אופי העבירות וכן עברו הפלילי של המבקש חייבו את הגשת כתב האישום. באופן דומה, לא מצאתי כי אופן התנהלות ההליך הביא להוצאות יתרות מצד המבקש, אשר בחר, על דעתו שלו, למנות לעצמו סגור פרטי. בדומה, ההליך לא התארך יתר על המידה, כאשר נדרשו בסך הכל שלושה דיונים בבית המשפט. נסיבות מצטברות אלה משפיעות על בחינת כל אחד מטיעוני המבקש, לגביהם אפרט להלן, ומביאות לדחיית הבקשה להחזר שכר טרחת עורך דין.

10. בהתאם למפורט לעיל, טיעוני המבקש בבקשתו נכנסים לגדר החלופה של נסיבותיו האישיות בעקבות ההליך המשפטי. אדגיש, כי המבקש לא ביסס חלק ניכר מטיעוניו הרבים בראיות כלשהן, אותן יכול היה להציג, למעט תצהירו בדבר נכונות הדברים.

להלן אתייחס לטיעונים אלה:

סבל רב ובושה גדולה שההליך הפלילי הסב למבקש -

המבקש לא פירט דבר לגבי טיעון זה, מעבר לעצם כתיבתו. אין ספק כי הפיכתו של המבקש לנאשם, גרמה לו לעגמת נפש, אולם כך דבר נובע מההליך הפלילי ונכון לגבי כל נאשם ונאשם. המבקש לא הציג, בהקשר זה, נזק חריג או יוצא דופן. יש עוד להפנות לכך שאין מדובר באדם נעדר עבר פלילי, אשר הסתבך לראשונה בפלילים: כנגד המבקש מספר הרשעות קודמות בעבירות סמים, העסקת תושב זר שלא כדיון, הפרעה לשוטר, השמדת ראיה, ואף ריצה מאסר ממושך בפועל וכן מאסר בעבודות שרות.

פגיעה בשמו הטוב של המבקש בקרב עובדים פלשתינאים בעסקיו החקלאיים -

המבקש לא הציג כל ראיה לגבי נזק זה, ואף לא הציג ראשית ראיה לגבי העסקת תושבים פלשתינאים על ידו. זאת ועוד: לא ברור הקשר הסיבתי אותו ביקש המבקש לבצע בין תקיפת נותן שרות ערבי, תושב ירושלים (המתלונן), על ידו, ליצירת "מתחים" וקשיים בקרב עובדיו הפלשתינאים. בנוסף, המבקש לא הציג ראשית ראיה, ואף טיעון המניח את הדעת, לגבי ידיעת עובדיו באשר למיוחס לו בכתב האישום.

קשיים רבים בעסקיו החקלאיים של המבקש -

המבקש לא הציג כל ראיה לגבי פגיעה כלשהי שנגרמה לעסקיו או להכנסתו כתוצאה מהגשת כתב האישום.

ככל שאכן נגרמו כאלה למבקש, יכול היה להציג ראיות דוגמת ירידה בהכנסות, תשלום לעובדים אותם נאלץ לשכור במיוחד בשל הליכי המשפט ועוד (יש להזכיר כי ההליך הפלילי הסתיים בשלושה דיונים). יודגש, כי אין באמור לעיל להצביע על כך שככל שהיו מוצגות ראיות מתאימות, הבקשה היתה מתקבלת.

מתחים משפחתיים, גירושים, פגיעה בהסדרי ראייה -

אף לגבי טיעון זה, לא הוצגה כל ראייה או הנמקה ראויה. מעבר לדרוש, יצוין כי המבקש פירט בבקשתו שבנותיו בגירות, ומכאן לא ברורה הטענה לפגיעה בהסדרי ראיית ילדים. יש לשוב ולהזכיר, כי ההליך הפלילי הסתיים בשלושה דיונים בלבד בבית המשפט.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, אני קובע כי לא קיימת במקרה זה כל הצדקה לפיצוי המבקש בגין הגשת כתב האישום כנגדו, וכי המבקש לא הוכיח את זכאותו לפיצוי זה.

המזכירות תעביר עותק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"א אדר תשע"ז, 19 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.